

PUBLICATIREEKS
GEVAARLIJKE STOFFEN

Jaarverslag 2021

Publicatiereeks
Gevaarlijke Stoffen

Jaarverslag 2021 van de PublicatierEEKS Gevaarlijke Stoffen

Voorwoord

Hoewel door de coronapandemie alles anders was dan gebruikelijk, moesten de PGS-richtlijnen Nieuwe Stijl, op basis van een risicobenadering, wel opgeleverd worden voor de komst van de nieuwe Omgevingswet. Met grote inspanning van het PGS-Projectbureau en de andere betrokkenen binnen de PGS-beheerorganisatie, is die mijlpaal in april 2020 gehaald. In 2021 stond echter een nieuwe uitdaging te wachten en dat was het publiceren van de PGS-richtlijnen in een digitale vorm die het gebruikersgemak van de lezer vergroot. We zijn dan ook trots dat dat gerealiseerd is en bovendien ook goed is ontvangen door de gebruikers.

De oplevering van de PGS-richtlijnen was een mooi moment om te evalueren hoe het proces was verlopen. In 2021 zijn er grote stappen gemaakt in het herbevestigen van de samenwerking tussen de betrokken partijen. Iedereen is ervan overtuigd dat de kracht van PGS is om juist dat integrale karakter van omgevingsveiligheid, arbeidsveiligheid, brandveiligheid en rampenbestrijding te bewaren. Het vertrouwen in de toekomst van PGS heeft daarmee een boost gekregen en geeft een mooie basis om de afspraken, processen en procedures verder te verbeteren.

En het reguliere werk loopt natuurlijk ook gewoon door. Daarom een woord van dank aan iedereen die dit jaar, ondanks de vreemde tijden met online vergaderen, weer een steentje heeft bijgedragen om de opslag van gevaarlijke stoffen veiliger te maken.

Koos van der Steenhoven, voorzitter PGS

Serge Bronkhorst, Programmamanager PGS

De PGS-reeks

De Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) levert een belangrijke bijdrage aan een continue verbetering van de veilige opslag en het veilige gebruik en de bijbehorende activiteiten in relatie tot gevaarlijke stoffen. Zij dienen een maatschappelijk belang.

PGS-richtlijnen beschrijven integraal de belangrijkste risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen voor de omgevingsveiligheid, brandveiligheid en de veiligheid van werknemers. In de PGS-richtlijnen worden risico's geïnventariseerd. Op basis van BBT, stand van de wetenschap en professionele dienstverlening worden maatregelen beschreven. Hierdoor worden de risico's beheerst en worden de negatieve effecten voor mens en milieu beperkt dan wel geminimaliseerd.

PGS-richtlijnen vormen een belangrijk instrument voor bedrijven en overheden om op een effectieve en efficiënte wijze zorg te dragen voor het veilig omgaan met de opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen.

PGS-publicaties zijn een belangrijk hulpmiddel voor betrokken overheden bij het uitvoeren van de VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) in het kader van de Omgevingswet en bij de handhaving en toezicht op de Arboregelgeving.

Zij vormen, voor wat betreft de Omgevingswet, een belangrijke invulling van de regels die zijn vastgelegd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) als het gaat om het omgaan met gevaarlijke stoffen. Daarbij vervullen de PGS-publicaties een belangrijke rol bij de vergunningverlening als aangewezen BBT-document.

Omdat de PGS-en de stand der wetenschap en professionele dienstverlening beschrijven, vormen zij voor de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) een goed uitgangspunt voor toezicht en handhaving.

Werkprogramma

In 2021 stonden de volgende prioriteiten op het werkprogramma:

- a. implementatie van de aanbevelingen uit het evaluatierapport van PGS Nieuwe Stijl;
- b. digitaliseren en publiceren van twaalf PGS publicaties;
- c. ontwikkelen van een digitale editor voor het schrijven van PGS'en;
- d. door-ontwikkeling van acht lopende PGS'en en het opstarten van twee nieuwe onderwerpen.

a. Evaluatie van PGS Nieuwe Stijl

In de zomer van 2020 is in opdracht van de PGS Programmaraad door bureau Van Vieren (V4N) een uitgebreide evaluatie uitgevoerd naar het proces van PGS Nieuwe Stijl. Een belangrijke vraag die hieruit naar voren is gekomen was wat de oorzaak is van de knelpunten die hebben geleid tot non-consensus in de Teams. Van Vieren heeft in hun rapport geconstateerd dat er structurele knelpunten zitten in de verhouding tussen overheden en bedrijfsleven, die tot wantrouwen tussen partijen hebben geleid. De uitkomst heeft van Vieren samengevat als *de wens tot consolidatie en de noodzaak tot hercontractering*.

Een verdere uitkomst was dat er ook een flink aantal kansen ligt voor optimalisatie van bestaande processen en procedures.

De PGS Programmaraad heeft in twee 24-uurs sessies belangrijke stappen gezet richting een nieuw toekomstbeeld en nieuwe werkafspraken over de PGS-reeks. Het is de verwachting medio 2022 dit traject van “hercontractering” te voltooien en op basis daarvan de huidige processen en procedures in te richten en te optimaliseren.

b. Publiceren van twaalf digitale PGS'en

Vanaf 2021 worden PGS'en Nieuwe Stijl in digitale vorm gepubliceerd. PGS'en Nieuwe Stijl zijn gebaseerd op een risicobenadering waarbij aan een bepaald scenario, doelen en maatregelen zijn gekoppeld. Deze onderlinge verbanden en samenhang zijn niet goed te lezen en te volgen in een platte (PDF) tekst. In de digitale vorm zijn de scenario's, doelen en maatregelen veel overzichtelijker weergegeven en is een speciale zoekfunctie ontwikkeld. De digitale PGS'en zijn direct vanaf de website in te zien (op zowel pc's als mobiele apparaten), en kunnen ook zonder internetverbinding worden gebruikt. Om het gebruikersgemak verder te vergroten en om de PGS beter te ontsluiten voor specifieke doelgroepen, zullen in 2022 aanvullende functionaliteiten worden toegevoegd zoals de mogelijkheid om te filteren op bepaalde categorieën (zoals de grootte van een opslagvoorziening of type gevaarlijke stof).

De goede digitale ontsluiting van de PGS-reeks was een belangrijk speerpunt. Met de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022 zijn alle twaalf PGS'en Nieuwe Stijl in digitale vorm gepubliceerd: PGS 7, 8, 9, 13, 16, 19, 26, 28, 29, 30, 33-1, en 35.

c. Ontwikkelen digitale editor

Naast de ontwikkeling van een digitale publicatie van de PGS, is speciaal voor het schrijven van PGS-publicaties een digitale editor ontwikkeld. Hiermee kunnen de PGS-teams effectiever een PGS schrijven dan met WORD het geval was. Zodra de PGS gereed is (en goedgekeurd), kan met een druk op de knop een digitale PGS worden gepubliceerd. De digitale editor wordt verder doorontwikkeld zodat in 2022 naast het interne commentaar binnen de teams, ook de publieke commentaarroude in digitale vorm kan plaatsvinden. Dit zal gefaseerd worden ingevoerd.

d. Voortgang PGS'en

In 2021 hebben tien PGS-teams ondanks de coronamaatregelen in online bijeenkomsten hard doorgewerkt aan het ontwikkelen en actueel houden van de PGS-reeks.

PGS 6 (Aanwijzingen voor het toepassen van de Seveso-paragraaf in het Bal) is in overeenstemming gebracht met de Omgevingswet en het daarin opgenomen Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Een inhoudelijke herziening van PGS 6 staat voor 2022 gepland.

De volgende zeven PGS'en waar al eerder mee was gestart zijn in 2021 verder ontwikkeld:

- PGS 15 Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen
- PGS 25 Aardgas afleverstations voor voertuigen
- PGS 29 Vloeibare aardolieproducten, bovengrondse opslag in verticale cilindrische installaties
- PGS 31 Opslag chemicaliën in tanks
- PGS 33-2 Afleverinstallaties van vloeibaar aardgas voor vaartuigen
- PGS 37-1 Lithium-houdende energiedragers: Energie Opslag Systemen

- PGS 37-2 Energieopslag – Lithium-ion energiedragers

In de zomer zijn twee nieuwe PGS'en opgestart:

- PGS 26-2 Uitbreiding met waterstof van PGS 26: Aardgas - veilig stallen en repareren voertuigen
- PGS 38 multifuel tankstations.

In 2022 worden naar verwachting de volgende vijf PGS'en afgerond: PGS 25, 29, 31, 37-1 en 37-2.

Financiën

Het ministerie van IenW heeft in 2021 € 1.000.000 ter beschikking gesteld en heeft halverwege het jaar een aanvullende bijdrage toegezegd van maximaal € 51.000. Hiervan is € 15.000 nodig gebleken.

De totale besteding in 2021 was € 1.015.000.

Hieronder is een verdeling getoond van activiteiten en bijbehorende besteding.

Activiteit	Bedrag
Implementatie van de aanbevelingen uit het evaluatierapport (kosten externe procesbegeleiding, accommodatie heisessies, en specifieke bijdrage van het projectbureau)	€ 120.000
IT support, hosting en digitaliseren en publiceren van twaalf PGS publicaties	€ 60.000
Ontwikkelen van een digitale editor voor het schrijven van PGS'en en ontwikkelen van aanvullende functionaliteiten voor de digitale PGS	€ 60.000
Doorontwikkeling van acht lopende PGS'en en opstarten van twee nieuwe onderwerpen (kosten projectleiders, tekstschrijvers en facilitators voor risico analyse)	€ 435.000
Faciliteren van PGS-beheerorganisatie door PGS-Projectbureau	€ 340.000
Totaal	€1.015.000

Bijlage: De status en verwachte planning voor PGS Publicaties (d.d. 31 december 2021)

Legenda:

Groen: opgeleverd als Nieuwe Stijl

Geel: opgeleverd of op schema (o.a. als interim), maar er wordt nog gewerkt aan (een door)ontwikkeling

Grijs: nog niet gestart

Publicatie	Status	Nieuwe Stijl	Toelichting en huidige planning
PGS 6: Aanwijzingen voor implementatie van het Brzo 2015	Geel	Nee	PGS 6 is begin 2021 opgeleverd. Het ging daarbij niet om inhoudelijke herziening maar om de aansluiting te borgen bij de opname van het BRZO in de Omgevingswet. Een inhoudelijke herziening staat gepland voor 2022.
PGS 7: Opslag van vaste minerale anorganische meststoffen	Groen	Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 8: Organische peroxiden: opslag	Groen	Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 9: Cryogene gassen: opslag van 0,15 m ³ – 100 m ³	Groen	Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 10: Vloeibaar zwaveldioxide: opslag en gebruik	Grijs	N.v.t.	Wordt niet opgenomen in het werkprogramma van 2021. Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviesraad voor nieuw te starten projecten.
PGS 12: Ammoniak: opslag en verlading	Geel	Nee	Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021 Doorontwikkeling in Nieuwe Stijl is niet opgenomen in het werkprogramma van 2021. Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviesraad voor nieuw te starten projecten.
PGS 13: Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen	Groen	Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 15: Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen	Geel	Nee	Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 15 wordt doorontwikkeld als Nieuwe Stijl. Verwachte oplevering PGS 15: begin 2023.

Publicatie	Status	Nieuwe Stijl	Toelichting en huidige planning
PGS 16: LPG afleverinstallaties		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 17: LPG tankwagens	n.v.t.	Nvt	Deze PGS zal door de Programmaraad worden ingetrokken, omdat alles in ADR en andere wet- en regelgeving is opgenomen.
PGS 18: LPG depots		N.v.t.	Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviesraad voor nieuw te starten projecten.
PGS 19: Propaan en butaan: opslag		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 22: toepassing van propaan		N.v.t.	Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviesraad voor nieuw te starten projecten.
PGS 23: LPG: vulstations voor flessen en ballonvaarttanks		Ja	Is samengevoegd met PGS 16
PGS 25: Aardgas afleverstations voor voertuigen		Nee	Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 25 wordt doorontwikkeld als Nieuwe Stijl. Oplevering verwacht in zomer 2022.
PGS 26: Aardgas veilig stallen en repareren voertuigen		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021.
PGS 26-2: uitbreiding met waterstof			Gestart in zomer 2021. Definitieve publicatie verwacht begin 2023.
PGS 28 Vloeibare brandstoffen: ondergrondse tankinstallaties		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021.
PGS 29: Vloeibare aardolieproducten, bovengrondse opslag in verticale cilindrische installaties		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021 Ondanks dat PGS 29 is opgeleverd wordt deze op een aantal punten nog doorontwikkeld. Oplevering verwacht in zomer 2022.
PGS 30 Vloeibare brandstoffen:		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021.

Publicatie	Status	Nieuwe Stijl	Toelichting en huidige planning
bovengrondse tankinstallaties			
PGS 31: Opslag chemicaliën in tanks		Ja	Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 31 wordt doorontwikkeld als nieuwe stijl. De verwachte oplevering is najaar 2022.
PGS 32: Explosieven voor civiel gebruik - opslag		Ja	Opstartdatum is afhankelijk van de prioritering door de adviesraad voor nieuw te starten projecten.
PGS 33-1: Aardgas: afleverinstallaties van vloeibaar aardgas voor motorvoertuigen		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie in digitale vorm: 1 september 2021
PGS 33-2: Aardgas: afleverinstallaties van vloeibaar aardgas voor vaartuigen		Nee	Opgeleverd als interim voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021. PGS 33-2 wordt doorontwikkeld als nieuwe stijl. De verwachte oplevering is begin 2023.
PGS 34: Drukapparatuur met $PS \leq 0,5$ bar		Nee	PGS 34 is niet aangewezen in Bal/BKL. Was zo goed als afgerond maar is gepauzeerd omdat de voorgenomen wijziging van WBDA 2016 de scope van PGS 34 zal omvatten.
PGS 35: Waterstoftankstations		Ja	Opgeleverd voor notificatie EC en gepubliceerd op PGS website per 1 april 2020. Definitieve publicatie: 1 januari 2021.
PGS 37-1: EOS – buurtbatterijen		Ja	(Nog) niet aangewezen in Bal/BKL. De verwachte oplevering is najaar 2022.
PGS 37-2: Energieopslag – Lithium-ion energiedragers		Ja	(Nog) niet aangewezen in Bal/BKL. De verwachte oplevering is najaar 2022.
PGS 38: Multifuel tankstations		Ja	Opgestart in zomer 2021 als aanvulling of bijlage bij bestaande "brandstof-PGS'en". Verwachte oplevering begin 2023.

